

ність» педагогічного мислення, тобто переосмислення викладачем своєї ролі в нових умовах «глобального» світу, та технологічну інноваційну складову, яку викладачі повинні активно впроваджувати у процес вивчення іноземних мов.

Черницька Т. В., канд. екон. наук, старший викладач
кафедри міжнародної економіки

СУЧАСНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ

Ключовим завданням професійної освіти в умовах сьогодення є підготовка компетентних, креативних, конкурентоспроможних фахівців, які здатні адаптуватися до мінливих економічних реалій сучасності, оперативно реагувати на потреби ринку праці, орієнтуватися в потоках інформації, бути готовими до подальшої безперервної самоосвіти та самореалізації. У розв'язку даного комплексного завдання чільне місце посідає формування професійних компетенцій, що поєднує у собі теоретичні знання, практичні вміння та навички, професійно значущі якості особистості, а також здатність і готовність реалізувати все це на практиці.

Одним із найефективніших механізмів формування практичних компетенцій у студентів є *контекстне навчання*. Дана технологія забезпечує передусім розв'язання завдань повноцінної професійної підготовки компетентного фахівця. Необхідною умовою ефективності контекстного навчання є організація цілісного професійно спрямованого навчального процесу. Головна мета даної технології — забезпечення умов для професійного становлення особистості сучасного конкурентоспроможного компетентного фахівця, готового до професійної діяльності. В рамках контекстного навчання зміст навчальної діяльності студента формується не тільки з урахуванням логіки науки, а й через модель фахівця — з врахуванням логіки майбутньої професійної діяльності, що надає цілісності, системної організованості та особистісного сенсу засвоєваним знанням та навичкам, а також професійним якостям. Зміст навчання проектується не як навчальний процес, а як предмет навчальної діяльності, що послідовно трансформується у предмет діяльності професійної.

Основною складовою контекстного навчання є *проблемна ситуація*, яка передбачає активацію продуктивного мислення сту-

дента. Система професійно орієнтованих проблемних ситуацій дозволяє моделювати професійні функції майбутніх фахівців, розгортати зміст навчання у динаміці, інтегруючи знання з різних дисциплін для розв'язання проблемної ситуації, що в свою чергу сприяє розкриттю творчого потенціалу кожного студента.

Досить продуктивним механізмом формування практичних компетенцій у студентів є *метод Дельфі*, який дає можливість обрати найкращу альтернативу із серії запропонованих. Зазначений метод можна застосовувати практично до всіх ситуацій, що вимагають прогнозування попиту, конкуренції, диспозицій компанії чи країни на ринку тощо. Згідно методу Дельфі студенти мають здійснити ранжирування запропонованих альтернатив і дати їм оцінку (бал), що дозволяє виявити головну альтернативу та другорядні. Дана навчальна технологія особливо ефективна при залученні професійних експертів, хоча може з успіхом застосовуватися на старших курсах при вивченні фахових дисциплін.

Серед інших ефективних механізмів формування практичних компетенцій у студентів можна назвати такі: *ділові ігри, метод проектів, кейс-аналіз, функціонально-ціннісний аналіз, «мозковий штурм», морфологічний аналіз* та ін.

У контексті розробки технологій компетентісно-орієнтованого підходу та схеми їх реалізації поширеною є помилка, за якої допускаються порушення принципу системності. Дані прорахунки виникають через недооцінку міждисциплінарності та трансдисциплінарності, а також ігнорування принципово нових моментів, що з'являються як продукт їх цільової взаємодії, демонструючи принцип емерджентності. Виходячи з вищесказаного, вкрай важливим і необхідним є формування надпредметних і загальнопредметних компетентісно-орієнтованих методик, відмінною рисою яких є їх безпосередня спрямованість на набуття досвіду у вирішенні практичних професійних задач.

Таким чином, технологія контекстного навчання дозволяє за допомогою системи адекватних форм і методів моделювати навчально-професійну діяльність студентів, залучаючи їх до ефективного опанування професійних навичок і формування практичних компетенцій. Разом із тим відбувається трансформація потреб студентів, їх мотиваційного апарату, цілей, предметних дій і результатів навчання у цілому. Найвищою ефективності дана технологія може досягти шляхом впровадження інтегрованого міжпредметного змісту, що цілісно відбиває системність професійної діяльності або конкурентну професійну компетенцію.